

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/1667

Sayı : 72079556-610- 429/8290553
Konu : Soru Önergesi (7/1667)

15.08.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.07.2023 tarihli ve 1250987 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Tunceli Milletvekili Sayın Ayten KORDU tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/1667 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

Tunceli Milletvekili Sayın **Ayten KORDU**'ya Ait 7/1667 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımızın tüm çalışmaları, yaşamın tüm alanlarında engelli kadınlar da dâhil olmak üzere kadınların konumlarının güçlendirilmesi; eğitim ve sağlık imkânlarından eşit bir şekilde yararlanmalarının sağlanması; istihdama ve karar alma mekanizmalarına katılımlarının arttırılması; medyada eşitlikçi temsilin sağlanması; kadın erkek fırsat eşitliğinin ana plan ve politikalara dâhil edilmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadele alanında çalışmaların sürdürülmesini desteklemek üzere yürütülmektedir.

Bu kapsamda Bakanlığımızca son dönemde gerçekleştirilen en önemli çalışmalardan biri 2018 -2023 Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planıdır. Kadınların ekonomik ve sosyal yaşama katılımlarının güçlendirilmesi; hak, fırsat ve imkânlardan eşit şekilde yararlanmalarının sağlanması, kadın erkek fırsat eşitliğinin tüm ana plan ve politikalara yansıtılması amacıyla 2018-2023 yıllarını kapsayan “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu eylem planı kadın erkek fırsat eşitliği ilkesinin uygulamada gerçekleşmesi ve kadınlara karşı ayrımcılık içeren uygulamaların ortadan kaldırılmasını sağlayan politika ve tedbirler geliştirilmesi noktasında önemli bir belgedir.

Türkiye’de kadının güçlenmesi amacıyla ilk defa çok geniş kapsamlı hazırlanan bir eylem planı olma özelliği taşıyan Strateji Belgesi ve Eylem Planında; beş temel politika eksenine (eğitim, ekonomi, sağlık, karar alma mekanizmalarına katılım, medya) ilişkin mevcut durum, temel amaç, hedefler, stratejiler, faaliyetler düzenlenmiştir. Bu amaç, hedef, strateji ve faaliyetler düzenlenirken 5 temel politika ekseninin yanı sıra bazı “kesişen politika alanları” da dikkate alınmış bu kesişen politika alanlarından biri de “engellilik” olarak belirlenmiştir. Buna göre beş temel politika alanında, özel politika gerektiren gruplara yönelik olarak faaliyetlere yer verilmiştir.

Öte yandan Bakanlığımızca 24 Ekim 2019 tarihinde Ankara’da kamu kurum ve kuruluşları, STK’lar ve üniversite temsilcilerinden oluşan yaklaşık 75 kişinin katılımı ile Türkiye’de engelli kadınların eğitim, medya, spor, istihdam, karar alma mekanizmalarına katılım, sağlık ve bakım ihtiyacı olan engelli kadınların bakımı ve barınması konularında yaşadığı sorunlar ve çözüm önerilerinin tartışıldığı “Engelli Kadınların Sorunları ve Çözüm Önerileri Çalıştayı” gerçekleştirilmiştir. Çalıştay “Engelli Kadınların Sosyal Statüsü”, “Engelli Kadınlar ve Çalışma Hayatı”, “Bakım İhtiyacı Olan Kadınların Bakımı ve Barınması” olmak üzere üç çalışma grubu şeklinde gerçekleşmiş, ortaya konulan tespit ve öneriler çerçevesinde çalıştay raporu oluşturulmuştur. Oluşturulan rapor, yürütülen politika ve çalışmalarda dikkate alınmak üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla resmi yazı ile paylaşılmıştır.

Bakanlığımız; kadına yönelik şiddetin kabul edilemez olduğuna dair inançla çalışmalarını kararlılıkla sürdürmektedir. Çalışmalar çok geniş bir yelpazede, tüm tarafların kapsamlı iş birliği ile “Sıfır Tolerans” ilkesi çerçevesinde; Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 4. Ulusal Eylem Planı kapsamında adalete erişim ve mevzuat, politika ve koordinasyon, koruyucu ve önleyici hizmetler, toplumsal farkındalık ile veri ve istatistik başlıklarıyla devam etmektedir.

Eylem Planında yer alan strateji ve faaliyetler, etkin uygulanması için hazırlanan yıllık faaliyet planları ile hayata geçirilmektedir. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2023 Yılı Faaliyet Planı kapsamında çalışmalara devam edilmektedir.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede yürütülen hizmetler, etkili, hızlı, çözüm odaklı ve bütüncül bir bakışla şiddet mağduru kadınlara engelli veya engelsiz hiçbir ayırım yapılmaksızın sunulmaktadır. Kadınların ihtiyaçları, sorunları ve uygun hizmet modellerinin kapsamlı şekilde değerlendirildiği mesleki çalışmalar sonucunda yürütülmektedir.

ŞÖNİM’lerde şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik izleme çalışmaları yapılmakta ve destek hizmetleri verilmektedir. Bu kapsamda psikososyal destek hizmeti, hukuki destek hizmeti, eğitim ve mesleki destek hizmeti, sağlık destek hizmeti, ekonomik destek hizmeti ile önleyici hizmetler doğrudan ya da ilgili kurum ve kuruluşlara yönlendirme suretiyle sunulmaktadır.

Öte yandan, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Avrupa Birliği üye ülkeleri ile eş zamanlı olarak idari kayıtlara dayalı geniş kapsamlı bir örneklem araştırması şeklinde 2011 yılında gerçekleştirilen Nüfus ve Konut Araştırması’na göre en az bir engeli olan nüfusun iş gücüne katılma oranı erkeklerde %35,4, kadınlarda %12,5, toplamda ise %22,1’dir.

Ayrıca, Cumhurbaşkanımız Sn. Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından ilan edilen ilk Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının tüm taraflarca uygulanmasına ilişkin 2023/4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayımlanmıştır. Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı politika alanları altında yer alan hedefler kapsamında belirlenen faaliyetler sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından hayata geçirilmeye başlanmıştır. Yapılan faaliyetlere ilişkin yıllık raporlar kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Ülkemizde yapılı çevrenin planlanması, ruhsatlandırılması ve inşası ile ilgili temel yasal düzenleme olan 3194 sayılı İmar Kanunu’nun uygulama yönetmeliği olan “Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği” kapsamında erişilebilirlik düzenlemeleri 01.07.2017 tarihinde Bakanlığımız tarafından teknik alt yapısı oluşturulmasını müteakip Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Bu Yönetmelik’te yer alan erişilebilirlikle ilgili hükümler gereği, yeni tasarlanan tüm binalarda standarda uygunluk sağlanmak zorundadır.

Bakanlığımız tarafından 2014 yılında “Kamuda Engelli İstihdamının Analizi Projesi” kapsamında Türkiye’yi temsilen bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Söz konusu araştırma ile 657 sayılı Kanun’un 4 üncü maddesinin (a) fıkrası kapsamında istihdam edilen engelli bireylerin çalışma ortamında karşılaştıkları güçlükler, bulundukları kadroda sorumluluklarını yerine getirmede verimliliklerini olumlu veya olumsuz yönde etkileyen etmenleri kapsayan verileri toplamak ve bu veriler ışığında konunun mevzuat ve uygulama açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma ile engelli bireylerin kamuda niteliklerine uygun kadrolarda istihdamlarını artırmaya yönelik tedbirlere temel teşkil edecek bilimsel bilginin üretilmesi ve bu bilginin kamuda engelli istihdamının nitel ve nicel olarak geliştirilmesini sağlayacak sosyal politikalara dönüştürülmesine katkı sunulması hedeflenmiştir. Araştırmada engelli bireylerin mobbinge maruz kalıp kalmadıklarına dair sorular da yer almaktadır.

Araştırma sonucunda elde edilen veriler ile politika ve uygulama düzeyinde geliştirilen öneriler ilgili ve sorumlu tarafların katılımıyla Ekim 2014’te gerçekleştirilen geniş katılımlı bir konferansta paylaşılmıştır.

Mimar ve mühendislerin tasarımın ilk aşamasından son aşamasına kadar başvurabileceği, açıklayıcı metinlerin yanı sıra mimari çizimlerin üç boyutlu görseller ile desteklendiği, aynı zamanda akademisyenler için kaynak niteliğindeki Erişilebilirlik Kılavuzu yayınlanmıştır.

Haziran 2023 tarihi itibarıyla Bakanlığımıza bağlı 112 kadın konukevi 2.779 kapasite ile Belediyelere bağlı 33 kadın konukevi 735 kapasite ile Göç İdaresi Başkanlığına bağlı 3 kadın konukevi 90 kapasite ile ve bir sivil toplum kuruluşuna ait 1 kadın konukevi 20 kapasite ile olmak üzere 81 İlde toplam 149 kadın konukevi 3.624 kapasite ile hizmet vermektedir. Kadın konukevleri %80 doluluk oranıyla hizmet vermektedir.

Şiddet mağduru kadınlar ve beraberindeki çocukların özel gereksinimleri gözetilerek gerekli tedbirler alınarak hizmetler sunulmaktadır.

Ulusal standartları baz alan ve mevzuattaki son düzenlemeleri de içeren Erişilebilirlik Kılavuzu kapsamında kurgulanan, adım adım yapılması gerekenleri görsel olarak açıklayan ve erişilebilir mekânların simülasyonu niteliğinde bir “Erişilebilirlik Animasyonu” hazırlanmıştır.

Erişilebilirlik ile ilgili bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması amacıyla 2011 yılından bu yana 26.000’e yakın yönetici ve teknik personele eğitim verilmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından, engelli bireylerin kamu sektöründe daha verimli bir şekilde istihdam edilmelerini desteklemek amacıyla alınması gereken tedbirlere yönelik 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 4. maddesinin (a) fıkrası kapsamında çalıştırılan engelli bireylerin çalışma ortamında karşılaştıkları güçlükler, bulundukları kadroda sorumluluklarını yerine getirmede verimliliklerini olumlu veya olumsuz yönde etkileyen etmenleri kapsayan verileri toplamak ve bu veriler ışığında konunun mevzuat ve uygulama açısından incelenmesi amacıyla 2014 yılında “Kamuda Engelli İstihdamının Analizi” araştırması yaptırılmıştır. Araştırmada engelli bireylerin mobbinge maruz kalıp kalmadıklarına dair sorular da yer almaktadır.